

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

PROFESSIONAL BUXGALTERIYA AMALIYOTI

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kunduzgi va kechki ta'lim yo'nalishlari uchun

Bilim sohasi :	400 000 – Bisnes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410 000 – Bisnes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410100–Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Modul /FAN SILLABUSI
Buxgalteriya hisobi va menejment fakulteti
60410100– Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar va sohalar
bo'yicha) ta'lim yo'nalishi

Fan nomi	PROFESSIONAL BUXGALTERIYA AMALIYOTI
Fan turi	Tanlov
Fan kodi	METTSD06
Yil	2024-2025
Semestr	5
Ta'lim shakli	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	44
Amaliy mashg'ulotlar	46
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori	6
Baholash shakli	Imtihon
Fan tili	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM	Ushbu fan maqsadga erishtirish uchun talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, xo'jalik jarayonlarini amalga oshirishga ijobiy yondashuv hamda ilmiy bilim va malakalarini shakllantirish vazifalarini bajaradi.
-----------	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Amaliy matematika
2.	Iqtisodiy fanlarni o'qitish uslubiyoti
3.	Buxgalteriya hisobining axborot tizimlari
4.	Buxgalteriya hisobiga kirish
5.	Buxgalteriya hisobi nazariyasi
6.	Moliyaviy buxgalteriya hisobi
7.	Soliqlar hisobi va hisoboti
8.	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari

Ta'lim natijalari (TN)

TN1	Birlamchi hujjatlarni qabul va nazorat qilish	
TN2	Asosiy vositalarni, tovar-moddiy zaxiralarni, kredit va qarzlarni, investitsiyalarni, xususiy kapital va boshqalarni ro'yxatga olish va hisobini yuritish	
TN3	Barcha turdagi daromadlar va xarajatlar hisobini yuritish	
TN4	Tayyor mahsulot va tovarlar hisobini yuritish hamda ularning realizatsiyasi	
TN5	Korxonalar o'rtasidagi hisob-kitoblarni yuritish	
TN6	Ish haqini hisoblash	
TN7	Soliqlarni hisoblash	
TN8	Moliyaviy hisobotlarni tayyorlash	
Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		Ajratilgan soat
M1	Buxgalteriya hisobi to'g'risida tushuncha va buxgalteriya hisobini huquqiy tartibga solish	2
M2	Buxgalteriya hisobining subyektlari, obyektlari va uslubi	2
M3	Buxgalteriya balansi	2
M4	Buxgalteriya hisobining schotlar tizimi va ikkiyoqlama yozuv	2
M5	Hujjatlashtirish va inventarizatsiya	2
M6	Buxgalteriya hisobining registrlari va shakllari	2
M7	Kassadagi naqd pul mablag'larining hisobi	2
M8	Hisob kitob va valyuta schotidagi pul mablag'lari	2
M9	Mehnat haqi hisobi	2
M10	Moddiy qiymatliklar, inventar va xo'jalik buyumlari hisobi	2
M11	Asosiy vositalar hisobi	2
M12	Nomoddiy aktivlar hisobi	2
M13	Moliyaviy investitsiyalar hisobi	2
M14	Ishlab chiqarish xarajatlari hisobi, mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) sotish va mahsulotlar tannarxini kalkulyatsiyasi	2
M15	Tayyor mahsulot, tovarlar va ularni sotish hisobi	2
M16	Davr xarajatlari va boshqa xarajatlar hisobi	2
M17	Xususiy kapital hisobi	2
M18	Moliyaviy natijalari hisobi	2
M19	Foyda solig'ini hisoblash va hisobga olish tartibi	2
M20	Qo'shilgan qiymat solig'ini(QQS) hisoblash tartibi va hisobini tashkil etish	2

M21	Buxgalteriya balansini tuzish va taqdim etish	2
M22	Moliyaviy natijalar to'grisidagi hisobotni tuzish va taqdim etish	2
	Jami	44
Mashg'ulotlar shakli: amaliy (A)		
A1	Buxgalteriya hisobi to'g'risida tushuncha va buxgalteriya hisobini huquqiy tartibga solish	2
A2	Buxgalteriya hisobining subyektlari, obyektlari va uslubi	2
A3	Buxgalteriya balans	2
A4	Buxgalteriya hisobining schotlar tizimi va ikkiyoqlama yozuv	2
A5	Hujjatlashtirish va inventarizatsiya	2
A6	Buxgalteriya hisobining registrlari va shakllari	2
A7	Kassadagi naqd pul mablag'larining hisobi	2
A8	Hisob kitob va valyuta schotidagi pul mablag'lari	2
A9	Mehnat haqi hisobi	2
A10	Moddiy qiymatliklar, inventar va xo'jalik buyumlari hisobi	2
A11	Asosiy vositalar hisobi	2
A12	Nomoddiy aktivlar hisobi	2
A13	Moliyaviy investitsiyalar hisobi	2
A14	Ishlab chiqarish xarajatlari hisobi, mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) sotish va mahsulotlar tannarxini kalkulyatsiyasi	2
A15	Tayyor mahsulot, tovarlar va ularni sotish hisobi	2
A16	Davr xarajatlari va boshqa xarajatlar hisobi	2
A17	Xususiy kapital hisobi	2
A18	Korxona daromadlari, xarajatlari, tarkibi va hisobi	2
A19	Moliyaviy natijalarni shakllantirish. Yopiluvchi provodkalar	2
A20	Foyda solig'ini hisoblash va hisobga olish tartibi	2
A21	Qo'shilgan qiymat solig'ini(QQS) hisoblash tartibi va hisobini tashkil etish	2
A22	Buxgalteriya balansini tuzish va taqdim etish	2
A23	Moliyaviy natijalar to'grisidagi hisobotni tuzish va taqdim etish	2
	Jami	46
Mustaqil ta'lim (MT)		
MT1	Buxgalteriya hisobi to'g'risida tushuncha va buxgalteriya hisobini huquqiy tartibga solish	4
MT2	Buxgalteriya hisobining subyektlari, obyektlari va uslubi	4
MT3	Buxgalteriya balans	4
MT4	Buxgalteriya hisobining schotlar tizimi va ikkiyoqlama yozuv	4
MT5	Hujjatlashtirish va inventarizatsiya	4

MT6	Buxgalteriya hisobining registrlari va shakllari	4
MT7	Kassadagi naqd pul mablag'larining hisobi	4
MT8	Hisob kitob va valyuta schotidagi pul mablag'lari	4
MT9	Mehnat haqi hisobi	4
MT10	Moddiy qiymatliklar, inventar va xo'jalik buyumlari hisobi	4
MT11	Asosiy vositalar hisobi	4
MT12	Nomoddiy aktivlar hisobi	4
MT13	Moliyaviy investitsiyalar hisobi	4
MT14	Ishlab chiqarish xarajatlari hisobi, mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) sotish va mahsulotlar tannarxini kalkulyatsiyasi	4
MT15	Tayyor mahsulot, tovarlar va ularni sotish hisobi	4
MT16	Davr xarajatlari va boshqa xarajatlar hisobi	4
MT17	Xususiy kapital hisobi	4
MT18	Korxona daromadlari, xarajatlari, tarkibi va hisobi	4
MT19	Moliyaviy natijalarni shakllantirish. Yopiluvchi provodkalar	4
MT20	Foyda solig'ini hisoblash va hisobga olish tartibi	4
MT21	Qo'shilgan qiymat solig'ini (QQS) hisoblash tartibi va hisobini tashkil etish	4
MT22	Buxgalteriya balansini tuzish va taqdim etish	4
MT23	Moliyaviy natijalar to'grisidagi hisobotni tuzish va taqdim etish	2
	Jami	90

Asosiy adabiyotlar

1	Ўзбекистон Республикасининг Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида қонуни Тошкент ш., 2016 йил 13 апрель, ЎРҚ-404-сон (қўшимча ва ўзгаришлар билан)
2	Ўзбекистон Республикасининг Солиқ Кодекси. Кучга кириш санаси 01.01.2020 (қўшимча ва ўзгаришлар билан)
3	Гадоев Э. ва бошқалар. Бухгалтер учун амалий қўлланма: икки жилдлик. Тошкент НОРМА 2010.
4	Ғуломова Ф. Бухгалтерия ҳисобидан мустақил ўрганиш учун қўлланма. -Т. "Норма" 2013 .
5	Абдуллаева Р.Г. Амалий бухгалтерия фанидан машғулотларни ўтказиш бўйича методик кўрсатма. ЎЗМУ Тошкент., 2019. 32-б

Qo'shimcha adabiyotlar

1	Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори, 24.02.2020 йилдаги ПҚ-4611-сон Молиявий Ҳисоботнинг Халқаро Стандартларига ўтиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида
2	Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори, Махсулот (ишлар, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатлари таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисидаги

	низоми тасдиқлаш ҳақида 05.02.1999 йилдаги 54-сон
3	Практика бухгалтерского учета. Том 1 и 2.(Э.Ф.Гадов и др.) Ташкент : «NORMA», 2013.
4	Уразов К.Б., Пулатов М.Э. Бухгалтерия ҳисоби Дарслик.-Т: "Fan va texnologiyalar nashriyot-matbaa uyi", 2021. 560 bet.
5	Д.Рафеев. Практика профессиональной бухгалтерии. (учебное пособие) Самарканд. 2023. – 366 стр.
6	Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Бухгалтерия ҳисоби тизimini yanada takomillashtirish va uni Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga o'tkazishni rag'batlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" qarori loyihasi https://regulation.gov.uz/oz/d/101485

Talabanning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi me'zonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyat va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy hatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mazmunlarni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabanning bilim darajasini qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.

0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho,
70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif	Rafeyev Davron Rafeyevich iqtisod fanlari nomzodi, dotsent
E-mail	davronrofeev@sies.uz
Tashkilot	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Buxgalteriya hisobi" kafedrası
Taqrizchilar	Abdullayev R.A. - O'zbekiston Respublikasi buxgalterlar va auditorlar milliy assotsiatsiyasi Samarqand filiali Kengashining raisi Pashaxodjayeva D.D. - SamISI, «Buxgalteriya hisobi» kafedrası dotsenti, PhD

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubuy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ FD-0224)

Mazkur Sillabus "Buxgalteriya hisobi" kafedrasining 2024 yil 28 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv uslubiyat bo'limi boshlig'i

I.E. Shodmonov

Fakultet dekani

J.N. Abiyev

Kafedra muduri

S.N. Tashnazarov

Tuzuvchi

D.R. Rafeev